№ 15 20 იანვარი, შაბათი 1866—1879 20 იანვარი, შაბათი № 15

დროება

ᲣᲙᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲠᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბალის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—5 მან., სამის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ ᲚᲘᲠᲘᲡ ᲨᲐᲣᲠᲐᲓ.

ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., [illegible] სტრიქონზე—8 კაპ., [illegible] ცალკეთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდად გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ᲢᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲛᲛᲔᲑᲘ

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის საგენტოსი)

პარიზი, 17 იანვარს. მარშალ მაკ-მაჰონმა გამოაცხადა უარი ჯარის კამანდირების გამოცვლის დეკრეტმა. სამინისტროს ჰქონდა ამის თაობაზედ ნაციონალური ძრების უმრავლესობის წარმომადგენლებთან მოლაპარაკება. ძრების მოთავეებმა გამოაცხადეს, რომ იმათ ჰსურსთ, რომ მარშალ მაკ-მაჰონმა ახლა მიატოვოს პრეზიდენტობა, არ უნდათ იმასთან უკმაყოფილება და ამის გამო მიანდეს მინისტრებს, ხელ-ახლად სთხოვონ იმას, რომ ხსენებულს დეკრეტზე ხელი მოაწეროს. მინისტრებმა გამოაცხადეს, რომ, თუ მაკ-მაჰონი არ მოაწერს ხელს იმ დეკრეტს, მაშინ ისინი მიატოვებენ თავიანთ თანამდებობას.

კეტერბურღი, 18 იანვარს. მინისტრების კომიტეტმა გადაწყვიტა მიეცეს კონცესსია თფილისიდამ ბაქომდინ რკინის გზის გაყვანისა, სულ 520 ვერსის მანძილზედ. ბადაწყდა აგრეთვე ფოთი-თფილისის რკინის გზის ერთის სტანციიდამ ბათუმამდინ უნდა გაიყვანონ გზა, სულ 185 ვერსი. ეს გზა ზღვის ნაპირას არ გაივლის.

სტამბოლი, 17 ი.ანვარს. მაკედონიაში და ალბანიაში ხალხი ძალიან აღელვებულია.

სარაევო, 17 ი.ანვარს. ოსმალები ამაგრებენ ნოვი-ბაზარს და ახალი ჯარებიც გამოგზავნეს ამ ქალაქში.

საქართველო

ᲩᲕᲔᲜ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ „ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ"

სტატია მესამე

საზოგადო ქვეყნის ისტორია ჩვენ ჯერ ვერ აგვიხსნის იმ გარემოებას, როდის მოსულა ის თურქის მოდგმის ხალხი, რომელიც დღეს უწინდელს სომხეთში და ადერბეიჯანშია დაბინავებულია მეცნიერები და ჩვენი „ქართლის ცხოვრება" ასე გვეუბნებიან, ვითომც ეს მოწანწალე თურქის ურდოები მეათე საუკუნის აქეთ მოსულიყვნენ საშუალო აზიიდან, საცა დღეს ტაშკენტი, ბუხარა და ხივა, საცა დღეს თურქისტანი მდებარეს. ეჭვი არ არის, რომ ისინი საშუალო აზიიდან არიან მოსული არამც თუ კავკასიაში, თვითონ სპარსეთში და სომხეთშიაც, მაგრამ არც ისე გვიან არიან მოსულნი, როგორც ამას მეცნიერები მოგვითხრობენ; ისინი ბევრათ უფრო ადრე უნდა იყვნენ შემოსახლებულნი.

ამ ხალხმა პირველად თავი იჩინა ორი საუკუნის წინათ ქრისტემდის, როცა პართელები მოაწვნენ აღმოსავლეთით რომის რესპუბლიკას და რომის მხედართ მთავარი ქრასსი თავის ლეგიონებით ამოქ�itეს. ᲘᲜᲘᲜᲘ ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲮᲜᲘᲡ ᲓᲐᲑᲘᲜᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲧᲕᲜᲔᲑ ᲛᲗᲔᲚᲡ ᲐᲡᲣᲠᲔᲗᲨᲘ, ᲐᲓᲔᲠᲑᲔᲘᲯᲐᲜᲨᲘ, ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘᲡ ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲐᲖᲘᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲔᲗᲨᲘ ᲑᲔᲠᲗᲣᲯᲐᲛᲓᲘᲡ. Маашасадамე თურქის ტომი კავკასიაში ერთი და ორი საუკუნოს მოსული კი არის, თითქმის ორი ათასი წლის მოსულია.

მას აქეთ ეს ხალხები შეზდილი არიან ისტორიით ჩვენთან, ისე როგორც სომხები; დღეს მუღანლოს თურქებს და ქართველს ერთმანეთში ვეღარ გაარჩევს კაცი ვერც ადათით, ვერც პირის,-სახით ვერც ჩეულებით, ქართულსაც ისე ლაპარაკობენ, როგორც კახელები. ᲘᲜᲘᲜᲘ ᲒᲐᲜᲘᲠᲩᲔᲕᲘᲐᲜ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲔᲑᲘᲗ, ᲘᲡᲘᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲫᲐᲮᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲔᲑᲘᲡᲐᲜᲘ, მაგრამ ეს სარწმუნოება დღეს ქართველსა და მუღანლოს არ უშლის მეზობლობას და მეგობრულს დამოკიდებულებას ერთმანეთში. Იმათ სრულებით დაჰკარგვიათ უწინდელი თურქის ერი და დიდიხნის ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐᲨᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲗᲕᲘᲗᲝᲜ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲐᲠᲔᲡ ᲡᲠᲣᲚᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲣᲪᲕᲚᲘᲐ ᲘᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲮᲘᲡ ᲛᲝᲧᲕᲐᲜᲘᲚᲝᲑᲐ, ᲐᲜ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘ ᲘᲢᲧᲕᲘᲐᲜ, ᲘᲛᲘᲡᲘ ᲢᲘᲞᲘ. ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲑᲣᲜᲔᲑᲐᲡ ᲣᲨᲕᲔᲠᲘ, ᲣᲚᲐᲖᲗᲝᲗ ᲞᲘᲠᲘᲡ-ᲡᲐᲮᲔ ᲣᲬᲘᲜᲓᲔᲚᲘ ᲗᲣᲠᲥᲘᲡᲐ ᲒᲐᲣᲚᲐᲛᲐᲖᲔᲑᲘᲐ, ᲓᲐᲣᲠᲑᲘᲚᲔᲑᲘᲐ, ᲜᲐᲠᲜᲐᲠᲘ ᲓᲐ ᲒᲝᲜᲔᲑᲐ-ᲛᲐᲮᲕᲔᲚᲘ ᲙᲕᲐᲚᲘ ᲓᲐᲣᲑᲔᲭᲓᲐᲕᲡ ᲘᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲖᲔ ᲘᲡᲔ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲖᲔ, ᲚᲔᲙᲘᲡᲐ, ᲝᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲔᲑᲖᲔ.

ᲓᲦᲔᲡ ᲔᲡ ᲫᲕᲔᲚᲘ ᲗᲣᲠᲥᲘᲡ ᲛᲝᲓᲒᲛᲐ ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲒᲐᲛᲮᲓᲐᲠᲐ ᲧᲝᲕᲚᲘᲡ ᲤᲠᲐᲓ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲔᲚᲘ.

ᲡᲐᲜᲐᲛᲓᲘᲡ ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲝᲑᲐ ᲛᲝᲔᲤᲘᲜᲔᲑᲝᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲡᲙᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲡ, ᲘᲡᲘᲜᲘᲪ ᲘᲡᲔᲗᲘᲕᲔ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡ ᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲜᲘ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐᲜ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲩᲕᲔᲜ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲡᲠᲐᲡᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲔᲠᲔᲣᲗᲔ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲔᲨᲘ ᲘᲛᲐᲗ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲔᲑᲗᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲛᲘᲣᲚᲘᲐᲗ ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐᲜ ᲑᲝᲠᲒᲐᲡᲚᲘᲐᲜᲘᲡ ᲛᲤᲚᲝᲑᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨ, ᲓᲐ ᲨᲔᲣᲓᲒᲔᲜᲘᲗ ᲔᲠᲗᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲡᲐᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲝ ᲖᲐᲩᲘᲐᲜᲘ. ᲘᲛᲗᲐᲗ ᲣᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲐᲗ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲔᲑᲗᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ Ს�პᲐᲠᲡᲔᲗᲘᲡ ᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲔᲔᲑᲘᲡ ᲨᲘᲠᲣᲨᲘᲡ ᲓᲐ ᲙᲝᲑᲐᲓᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲚᲛᲓᲔᲒ ᲘᲡᲔ ᲗᲐᲕ-ᲒᲐᲜᲬᲘᲠᲣᲚᲐᲓ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲩᲕᲔᲜ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲔᲑᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲔᲡ ᲒᲣᲚᲣᲬᲣᲧᲐᲚᲝ ᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲔᲔᲑᲘ ᲫᲐᲚᲐᲡ ᲒᲕᲐᲢᲐᲜᲔᲑᲓᲔᲜ, ᲠᲝᲛ ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲝᲑᲐ ᲓᲐᲒᲕᲔᲢᲝᲕᲔᲑᲘᲜᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲔᲕ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡ ᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲜᲘ ᲒᲐᲛᲮᲓᲐᲠᲔᲑᲘᲐᲕᲘᲗ.

Მერვე საუკუნეში გამოჩნდენ არაბები თავის მაჰმადის სარწმუნოებით და გადაიყოლიეს ᲑᲐᲩᲘᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲝ ᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲘᲡ რჯულზე.

ᲐᲛᲘᲔᲠᲘᲗᲒᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲒᲕᲘᲩᲓᲐ ᲖᲔᲜᲓᲘᲡ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲑᲐᲖᲔ ᲣᲤᲠᲝ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘ ᲛᲢᲔᲠᲘ ᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲡ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲑᲐ. ᲘᲛᲐᲜ ᲒᲐᲓᲘᲧᲝᲚᲘᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲔᲖᲝᲑᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ ᲮᲐᲚᲮᲔᲑᲘ, ᲑᲐᲩᲘᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲝᲡ ᲛᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘ, ᲗᲐᲕᲘᲡᲙᲔᲜ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲕᲔ ᲒᲐᲓᲐᲒᲕᲘᲛᲢᲔᲠᲐ. ᲐᲛ ᲓᲠᲝᲓᲐᲜ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲛᲓᲘᲡ ᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲝᲑᲐᲛ ᲒᲐᲒᲕᲘᲛᲬᲐᲠᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ. ᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲝᲑᲐᲛ ᲛᲝᲗᲘᲜᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲐᲖᲘᲐ, ᲘᲛᲐᲜ ᲒᲐᲓᲘᲧᲝᲚᲘᲐ Ს�პᲐᲠᲡᲔᲗᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘ, ᲗᲣᲠᲥᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘ, ᲐᲠᲐᲑᲘᲡᲢᲐᲜᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲝᲒᲕᲐᲠᲔ ᲫᲕᲔᲚᲘ ᲙᲐᲙᲐᲕᲝᲠᲘᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲔᲑᲘᲪ ᲡᲣᲚ ᲣᲬᲘᲜ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲘᲧᲕᲔᲜ.

ᲛᲔᲐᲗᲔ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲘᲓᲐᲜ ᲓᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲗᲣᲠᲥᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲣᲠᲓᲝᲔᲑᲘ ᲓᲐᲘᲫᲠᲔᲑᲐ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲐᲖᲘᲘᲓᲐᲜ ᲓᲐ ᲗᲐᲜ-ᲓᲐᲗᲐᲜ ᲘᲬᲧᲔᲑᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲛᲮᲠᲘᲡᲐᲙᲔᲜ ᲛᲝᲬᲝᲚᲐ. ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲮᲣᲗᲘ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲔᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲐᲛ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲐᲖᲘᲘᲡ ᲗᲣᲠᲥᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲓᲝᲚᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲣᲠᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠ ᲨᲔᲣᲬᲧᲔᲢᲘᲐᲗ ᲛᲝᲮᲔᲗᲥᲔᲑᲐ. ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ ᲒᲐᲙᲘᲠᲕᲔᲑᲣᲚᲘᲐ, ᲐᲜ ᲡᲐᲓ ᲘᲧᲝ ᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲛᲐᲬᲐᲜᲬᲐᲚᲐ ᲮᲐᲚᲮᲘ, ᲐᲜ ᲠᲐᲢᲝᲛ ᲐᲚᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲚᲘᲚᲘᲐᲗ. ᲣᲠᲓᲝ ᲣᲠᲓᲝᲖᲔ ᲛᲝᲒᲝᲠᲐᲕᲓᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲐᲢᲔᲮᲘᲚᲘ, ᲐᲖᲘᲠᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲖᲦᲕᲐ ᲓᲐ ᲐᲡᲙᲔᲓᲔᲑᲝᲓᲐ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲨᲔᲣᲕᲐᲚᲡ ᲥᲔᲓᲔᲑᲖᲔ, ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲥᲐᲤ ᲛᲝᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲖᲔᲘᲠᲘᲗᲘ ᲖᲔᲘᲠᲘᲗᲖᲔ ᲚᲛᲣᲠᲘᲗ ᲓᲐ ᲕᲐᲘ-ᲕᲐᲒᲚᲐᲮᲘᲗ ᲔᲮᲔᲗᲥᲔᲑᲐ ᲖᲦᲕᲘᲡ ᲜᲐᲞᲘᲠᲘᲡ ᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲡ ᲣᲫᲠᲐᲕᲡ ᲙᲚᲓᲔᲡᲐ; ᲒᲐᲒᲘᲭᲔᲑᲣᲚᲘ ᲖᲔᲘᲠᲘᲗᲔᲑᲘ ᲔᲑᲠᲫᲘᲐᲜ ᲙᲚᲓᲔᲡ, ᲣᲜᲓᲐᲗ ᲓᲐᲜᲗᲥᲐᲜ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲘᲦᲠᲛᲔᲨᲘ; ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲙᲚᲓᲔ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲡᲓᲒᲐᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲚᲐᲒᲐᲡ ᲣᲫᲠᲐᲕᲐᲗ ᲓᲐ ᲒᲐᲑᲠᲐᲖᲔᲑᲣᲚᲘ ᲖᲔᲘᲠᲘᲗᲘᲡ ᲩᲐᲮᲐ-ᲩᲣᲮᲐ ᲛᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲨᲘᲜᲔᲑᲡ; ᲑᲝᲚᲝᲡ ᲫᲐᲚᲐ-ᲒᲐᲛᲝᲚᲔᲣᲚᲘ ᲢᲐᲚᲦᲚᲘ ᲜᲔᲚᲓᲔᲑᲘᲐᲜ, ᲪᲮᲠᲔᲑᲘᲐᲜ, ᲩᲥᲠᲔᲑᲘᲐᲜ ᲓᲐ ᲗᲕᲘᲗᲝᲜ ᲖᲦᲕᲐᲪ, ᲗᲘᲗᲥᲝᲡ ᲨᲔᲣᲠᲧᲔᲕᲔᲚ ᲙᲚᲓᲘᲡᲐ�გᲐᲜ ᲜᲐᲯᲝᲑᲜᲘ, ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲫᲝᲜᲨᲘᲜᲐᲣᲠᲔᲑᲣᲚᲡ ᲛᲮᲔᲪᲡᲐᲕᲘᲗ ᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲣᲪᲘᲜᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲑᲣᲛᲑᲔᲠᲐᲖᲚ...

ᲓᲦᲔᲛᲓᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗᲝᲜ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐᲛ ᲓᲐ ᲘᲛᲘᲡ ᲑᲣᲛᲑᲔᲠᲐᲖᲔ ᲥᲔᲓᲔᲑᲨᲘ ᲩᲐᲡᲐᲤᲠᲔᲑᲣᲚᲛᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲛᲐᲪ ᲘᲛᲒᲕᲐᲠᲐᲗᲗᲕᲔ ᲨᲔᲣᲠᲧᲕᲔᲚᲐᲓ ᲣᲫᲚᲝ ᲐᲒᲠᲝᲠᲕᲔᲑᲣᲚᲡ ᲓᲐ ᲯᲐᲕᲠᲘᲡᲐ�გᲐᲜ ᲞᲘᲠᲖᲔ ᲥᲐᲤ-ᲛᲝᲒᲓᲔᲑᲣᲚᲡ ᲣᲠᲘᲪᲮᲕᲡ ᲗᲣᲠᲥᲘᲡ ᲣᲠᲓᲝᲔᲑᲡ.

1). Დავით ᲐᲚᲛᲐᲨᲔᲜᲔᲑᲔᲚᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ ᲐᲡᲔ ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲑᲐ:

„მოვიდა სულთან მალიქ-შაჰ, მოადგა სამშვილდეს და წარიყო და იოანე ძე ლიპარიტისა (ორბელიანი) ტყვედ ჰყო და მოაოხრა სომხითი და წარვიდა..

„მივიდეს ლაშქარნი გიორგის მეფისანი, სძლეს სპათა გიორგისათა და იოტნეს სპარსნი...

2)„... რამეთუ მათ ჟამთა გიორგი მეფესა ყველს გარემომდგომსა დაესხნეს უგრძნეულოდ თურქნი, რომელთა თავადი იყო აჰმად ... აოტეს გიორგი მეფე... თურქნი მოეფინნეს პირსა ყოვლის ქვეყანისა, ვითარცა მკალნი... მასვე ერთსა დღესა დასწვეს ქუთათისი და არტანუჯი და უდაბნონი კლარჯეთისანი და დაყვეს ამათ ქვეყანათა შინა, ვიდრე მოსვლამდე თოვლისა: მოჰამეს ქვეყანა და მოსწყვიტეს, თუ სადამე ვინ დარჩომილ იყო ტყეთა, კლდეთა, ქვაბთა და ხვრელთა ქვეყანისათა. და ესე იყო პირველი და დიდი თურქობა... მოხუცებულნი არა შეწყნარებულ იქმნეს; ხოლო ქალწულნი გინებულ, ჭაბუკნი დაკვეთებულ, ხოლო ჩჩვილნი მიმოდატაცებულ, ცეცხლი უცხო და მბრძოლი, რომლითა მოიწვა შენებულნი ყოველნი, მდინარენი სისხლითა, ნაცვლად წყლისა ნაკადულთა...“

„მას ჟამსა დავით იყო ჰასაკით ათექვს მეტის წლისა (989 წ.)... განვიდა წელიწადი, ოთხი... მოიცა მეფემ ძალი... უპირატეს ყოველთა თვით წინაუვიდოდა ჯარსა... შეუზახებდა ხმითა მაღლითა და ვითა გრიგალი მუდამო იქცეოდა... ჰსვრიდა და სცემდა წინა დამთხვეულთა ყოველთა...“

ამ სახით პირველი გადმოვარდნილი თურქის ურდო გაქლიტა დავითმა და გაათავისუფლა ქვეყანა.

3) რამდენიმე ხანს შემდეგ გადმოვიდა სულთანი ორასი ათასი თურქით და ჩამოესახლა თრიალეთზე...

მეფემ „აცნობა ქართველთა და მესხთა, რათა კლარჯეთს დახვდენ პაემანსა და თვით სპითა ჭოროხის პირი წარვლო შეკრბეს ერთად, უგრძნეულად დაესხნეს მათზედა, უშიშად, გულდებითა მხდომარეთა ბასთანამდე და მთად პარმიფორისა (ბაიბურთსა და აზრუმს შუა მთა გორაზე, რომელზედაც დღეს გადის ტრანზიტის გზა ტრაპიზონიდან აზრუმს). წელი იყო 1106 ქრ. აქეთ. „მოსრეს სიმრავლე თურქთა ურიცხვი და აიღეს დედაწული მათი, ცხენები, ცხოვარები, აქლემები და ყოველი ნაქონები მათი, რომლითა აღივსო ყოველი სამეფო მისი ყოვლითა კეთილითა...“

ამგვარად მთელს დავით აღმაშენებლის მეფობაში სულ ცხრაჯერ ერთი მეორეზე უფრო დიდი თურქის ურდოები შემოსულან საქართველოში მტკვრისა და იორის შემოყოლებით. მაგრამ ცხრაჯერვე გაუჟლეტია მეფეს თავის ქართველების შემწეობით და ამათი სისხლით უხვად მოურწყავს საქართველოს ნიადაგი...

დავით აღმაშენებლიდან დაწყებული ირაკლი მეორემდის 33 მეფე ყოფილა ქართლში; სულ ცოტა რომ ვსთქვათ, თითო მეფეს სამჯერ მაინც შეხვედრია სხვა და სხვა მაჰმადიანის ტომების შემოსევა ქართლში.

მაშ მეათე საუკუნიდამ დაწყებული მეთვრამეტე საუკუნის გასვლამდის ოთხმოცდა ცხრამეტ-ჯერ მაინც შემოსეულა თურქი და სხვა ტომის მაჰმადიანები საქართველოს დასამხობათ! მაგრამ ყველა ეს აუარებელი ურდოები საქართველოს ხალხის სიმტკიცეს შესკდომია; როგორც თოვლი, ისე გამდნარან და თავისი სისხლით მოურწყავთ ეს გმირების ქვეყანა.

მეთვრამეტე საუკუნის გასულს გატყდა ხვანთქარი, დაძაბუნდა სპარსეთის შახი. იმათგან აგულიანებულს დიდი ხნიდან კავკასიაში შემოსახლებულს მაჰმადიანობას მოსწყდა კისერი. იგინი დაყუჩდენ, თავი მოიხარეს ახალი ძალის ქვეშ, რომელიც დღეს მთელს კავკასიის აქეთა მხარეს მშვიდობიანათ განაგებს და არავის არავითარს შფოთსა და უწესობას აღარ აბედვინებს.

დღეს ყოველი ხალხი, ყოველი კავკასიის მეგვარ-ტომე თავის მიწაზე და თავის ნიადაგზე მიჩემებულია; ნება აქვს მხოლოდ თავის ოფლით და მუშაობით ეძიოს თავისი კეთილდღეობა.

რაც კავკასიის ნიადაგზე მაჰმადიანია, ჩვენ იმათგან წარსულში დიდი უბედურება გვახსოვს; მაგრამ თვითონ კავკასიის აქეთა მხარეში დასახლებულს მაჰმადიანობას ამ ჩვენს წარსულს უბედურებაში ოდნა ბრალიც არა აქვს. ეს ხალხი ისე უბრალოა, როგორც ყოველი ხალხი ქვეყანაზე.

ჩვენი ცოდვა და აქამდის დაუძინებელი მტრობა ზურგზე აწევთ მარტო სტამბოლის ხვანთქრებს და თეირანის შახებს. იმათმა გაუმაძღრობამ მოჰკლათა ჩვენი წარსული ბედნიერება. როცა ისინი დიდი ჯარით მოგვადგებოდნენ ასაოხრებლათ, წინ კავკასიის მაჰმადიანობას აირეკდენ ცხვრებსავით და უბძანებდნენ ჩვენზე ხმალი ამოეღოთ, უბრძანებდენ იმათ, როგორც ერთი სარწმუნოების ხალხს, მათ მიმხრობოდნენ. თუ ბიჭი იყვენ და არ მიემხრობოდენ? მაშ რაგზა ჰქონდათ? სულთანის შეუბრალებელი ბასრი მაგრატელი და სპარსეთის ხმალი ერთნაირათ წკეპავდა ბორჩალოელის თათრის თავსა და კახელის თავადის თავსა.

ბოლოს, როცა იმათ ქვეყნის ცოდვა ეკითხათ, სპარსეთის შახმა და სტამბოლის ხვანთქარმა სისუსტისაგან წელი ვეღარ აითრიეს; როცა ჩვენს მაგიერი პასუხი იმათ სხვამ გასცა, კავკასიის მაჰმადიანობა და ყარაბაღის ბეგები ისეთივე გულ-კეთილები, გულ-უხვნი, სტუმრის მოყვარენი და გლახაკის შემბრალებელნი გახდნენ, როგორც თვითონ ქართველები.

დღეს ზნე, მიხვრა-მოხვრა, ეკონომიური, ბატონ-ყმური დამოკიდებულება, ასე გაშინჯე მიწის მფლობელობაც იმგვარივეა იმათში, როგორც ჩვენში. დღეს ჰუსეინ მდივაროვს (სჯულით მაჰმადიანს) ყარაბაღის მებატონეს თავის თავი ქართველ თავად-აზნაურობაში ჩაუწერია, ისეთივე ქართველი დარბაისელი ქართულად მოლაპარაკეა, როგორც ყოველი ზემო-ქართლის, ან გორის უეზდის მ ბატონე. დღეს კავკასიის მაჰმადიანობა ჩვენ, როგორც ძმებს, ისე გვიყურებს, გვთვლის თავის მეზობლათ, ჭირში და ლხინში თავის მომხრეთ.

იმათ წინაპრებს თუმცა ჩვენი მამა-პაპები შეუწუხებიათ, მაგრამ მაგიერათ ჩვენს მამა-პაპებსაც ბევრი იმათი სისხლი დაუღვრიათ ჩვენს ნიადაგზე.

დღეს საზოგადო გარემოებას ჩვენ ორივე ტომის ხალხები ერთმანერთთან გაუთანასწორებივართ, ერთმანერთის სიყვარული გაუღვიძებია და აწ სრულებით ამ სიყვარულზე, ჩვენს გონიერს პოლიტიკურს მოსაზრებაზე და ურთიერთობაზეა დამოკიდებული ჩვენი საერთო მომავალი ბედნიერება.

გ. წერეთელი

(შემდეგი იქნება)

დღიური

⁂ თფილისის ქალაქის თავი უმორჩილესად სთხოვს უფ. ხმოვანებს, რათა მობრძანდნენ, ქალაქის თავის ამოსარჩევად, რჩევის სხდომაზედ, რომელიც იქნება კვირას, 21 იანვარს, დილის 10 საათზე.

⁂ ამ დღეებში გამოვიდა თფილისში ახალი თათრული გაზეთი „ნათელი“. ამ პირველს ნომერში შემდეგი სტატიებია დაბეჭდილი: „განათლება და გაზეთი“ (მოწინავე სტატია), „რა არის გაზეთი ანუ რა მნიშვნელობა აქვს იმას ხალხისთვის?“ „რა მდგომარეობაშია ამ ჟამად მაჰმადიანის ხალხი?“ „პოლიტიკა, რა არის პოლიტიკა?“ „შინაური მიმოხილვა“, „ავათმყოფობა აშტარხანში“.

როგორც ამას წინათაც იყო ჩვენს გაზეთში მოყვანილი, ეს თათრული გაზეთი გამოვა კვირაში ერთხელ და წელიწადში ექვს მანეთად ეღირება. რედაქტორად არის საიდ-ემფენდი-ზადე. ჯერჯერობით გაზეთი ლიტოგრაფიით იბეჭდება, რადგან, როგორც რედაქცია აცხადებს, თათრული ასოები არ მოსულა ჯერ სტამბოლიდამ.

⁂ ჩვენს ოფიციალურს გაზეთს „კავკაზში“ იწერებიან, რომ მთავრობას დაუნიშნავს გამომძიებელი კომისია რიონის ატრიადის ინტენდანტის კორენევისა და პოდრიადჩიკის მირზოევის მოქმედებაზედ. კომისიის თავსმჯდომარედ დანიშნულია ღენ. ტრეიტერი, წევრებად პოლკ. რუბანი და ინტენდანტის ჩინოვნიკი კვარტანო. გამოძიება უნდა მოხდეს იმერეთში და გურიაში.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ, თუ გამოძიება პატიოსნად და რიგიანად მოახდინა კომისიამ, ბევრს ისეთს ბოროტმოქმედებას აღმოაჩენს, რომლის უყურადღებოდ გაშვება კანონს არ შეუძლიან...

⁂ ზემოხსენებულსავე გაზეთში იწერებიან გორიდამ, რომ, იქაური სამასწავლებლო სემინარიის დირექტორის უფ. სიმონოვის წინადადებათ, გორის კლუბს

გარდაწყვეტია, რომ ცალკე გადასახადი დანიშნონ ქაღალდის მოთამაშეებისათვის, აგრეთვე ამ კლუბში შესასვლელი ფასი მიუმატონ, მოუმატონ აგრეთვე საწევრო ფული კლუბისა და რაც აქედამ ფული შემოვა, გორის საქალებო პროგიმნაზიის გასამართავად გადასდევან.

*** უფ. გ. წერეთელი იწერება „თფილისის მოამბეში", რომ ზეკათუბნის სტანციაზე უნახავს იმას ერთი გლეხი, რომელიც ვეფხვის ტყავს ჰყიდდა; იმას გამოუკითხავს გლეხისათვის ამ ვეფხვის ტყავის ამბავი და შეუტყვია იმისაგან, რომ დეკემბრის დამლევს სოფ. პოლოთუბნის მცხოვრებთ შეუნიშნავთ რაღაც მხეცის დიდი ფეხის კვალი და 12 გლეხი დაიარაღებულან ცულებით და გაჰყოლიან ამ კვალს. ერთ კლდესთან რომ მისულან უეცრად იქიდამ გამოვარდნილა ვეფხვი, წაუვლია ტოტები სამი გლეხისთვის და ქვეშ მოუყოლია; მაგრამ, რადგან დიდი თოვლი ყოფილა, თოვლი ჩამტვრევია და ფაფხური დაუწყვია: ამ დროს ერთი გლეხი მისულა, შუბლში დაურტყამს ცული და თავი შუაზე გაუხეთქია. სიგრძით ვეფხვის ტყავი კუდამდინ ორ არშინ ნახევარი იყო. გლეხი ამ ტყავს თუთხმეტ თუმნად ჰყიდდაო.

*** გუშინ 18 იანვარს, თითქმის ერთის წლის შეწყვეტის შემდეგ, გამოვიდა „სასოფლო გაზეთის" ამ წლის პირველი ნომერი. ამ ერთობ ხანგრძლივ შეჩერების მიზეზს რედაქცია ასე აგვიხსნის:

„შარშან „სასოფლო გაზეთი" შედგა მეთოხე ნომერს შემდეგ. მიზეზი ამისა იყო გაზეთის ფასის მიუღებლობა. ჩვენთვის ეს დიდათ სამწუხარო იყო მით უმეტესად, რომ ერთის მხრით ჩვენის მკითხველების თანაგრძნობა თან-და-თან ჩვენამდე საცნობლად მოდიოდა, და მეორეს მხრით თვით რედაქციისათვის მძიმე საგრძნობელი იყო ერთხელ დაწყებულის შრომის შეწყვეტა. ბეჯითი ჩვენი სურვილია გაზეთის დღეგრძელობა და იმედიცა გვაქვს, ეს სურვილი აგვისრულდეს. ჩვენ მეცადინეობას არ დავზოგავთ."

*** ახალქალაქიდამ (ახალციხის) გვწერენ, რომ ამ ჟამად იქითკენ ღრმა თოვლი მოვიდა და ყინვებიაო.

*** ჩვენ მივიღეთ ჩვენი ფოთელი კორრესპონდენტისაგან შემდეგი შენიშნვა გაზეთში დასაბეჭდათ:

„ფოთში ერთი ბედნიერება იყო: გარეთ რომ საქონელი წყობილიყო, იმის მომპარავი ქურდი არ გამოჩნდებოდა, არა დაიკარგებოდა-რა.

„ახლა, ბატონო, ქურდები შემოგვეჩვია; ცხენი და ძროხა არ გაუშვეს არც მინდორში და არც თავლებში.

„ამ რამდენიმე კვირის წინათ ინგლისის კონსულის გარნერის თავლიდან მოიპარეს ორი ცხენი. ქურდებს ჰგონებოდათ თვით კონსულის ცხენები; ხოლო იმის კაცის დროგის ცხენები ყოფილა. საწყალი კაცი დალუპეს, ორი დროგი გაუცდა, შეძლებაც აღარ აქვს რომ სხვა ცხენები იყიდოს.

„ეგრეთვე ორი კვირის წინათ მოიპარეს ერთი ახალციხელი ყასპის ცხენი; როგორც ამბობენ, კარგი ცხენიც ყოფილა; ქურდსაც კარგი უნდოდა: ვინ იცის ვისთვის უნდოდა საფეშქაშოთ...

„გუშინ ღამაც სწვევიან ფოთში მცხოვრებელს მ. ს—ევს და იმის ცხენიც წაუბძანებიათ.

„ერთის სიტყვით, ჩვენი ფოთიც შორაპნის უეზდის სოფელ შროშა გამხდარა; მაგრამ შროშასავით კი არ ვიზამთ: თუ ქურდი დავიჭირეთ ნაპარავითა, ნაპარავს უკან აღარ მივართმევთ...

„გარდა ამისა ქათმებიდან ხომ გაგვცალეს; სადაც ვისაც ქათმები ჰყავსთ, ყოველს ალაგას ჰპარავენ ქურდები. თუ საქათმეშია, თითონ შებძანდებიან და წაიყვანებენ, და თუ ხეზედ სხედან ქათმები, იმის ოსტატობაც იციან როგორ ჩამოიყვანონ: რათ გაირჯებიან, ხეზედ რათ ავლენ? ხის ძირში გოგირდს დაკმევენ, ქათმებს სუნი მიუვათ, ძირს ჩამოცვინდებიან, ტომარა მზათ არის, ჩაჰყრიან დაბნედილს ქათმებს და გაუყენებენ გზასა!?.

„ერთი ქურდი შობა ღამეს მეც მეწვია. მალე გაუგე, გავარდი გარეთ, მაგრამ გაიქცა..."

ე. გ.

„დროები" კორრესპონდენცია

შორაპნის უეზდი, 15 იანვარს. ამ დღეებში ერთმა ამაშუკეთის საზოგადოების მცხოვრებმა მოიყვანა თავისი შვილი ქვირილის ორ-კლასიან ნორმალურს შკოლაში მისაცემად. თან წარმოადგინა მოწმობა მიცემული სახალხო შკოლის მასწავლებლისაგან მამასახლისის ბეჭდით დაბეჭდილი, რომლიდამაც სჩანდა, რომ იმას ძლიერ კარგად შეესრულებინა სახალხო ერთ კლასიანი შკოლის ყველა საგნების სწავლა. ბავშის მამა თხოულობდა ქვირილის შკოლის უმფროს შაგირდებთან მიეღოთ იგი. ეს შაგირდი იყო გამოცდილი. წარმოიდგინეთ ამ ბავშის მასწავლებლის მტკიცეთ ისრულება ჩვენი ძველი სახალხო შკოლების დირექტორისაგან მიცემულის პროგრამისა: ქართულს ენაზედ არც ერთი ლოცვა არ იცოდა; რუსულად კი სთქვა, ისიც მეხანიკურად. ბავშმა ვერ დაიჭირა ეკზამენი და უარი ეთხრეს შკოლაში მიღებაზე.

რა სარგებლობა უნდა ნახოს ამ საცოდავმა ამისთანა მეხანიკურად დასწავლილ ლოცვებისაგან? ერთ წელს იქით ეხსომება რამე თუ არა ამ ლოცვებიდამ? რა გრძნობაში უნდა მოიყვანოს ეს შაგირდი ამისთანა რუსულად ლოცვის წაკითხვამ?..

ის შკოლა, სადაც ეს ბავში სწავლობდა, თითქმის პირველი შკოლა იყო ყველა სახალხო შკოლებში ამ შორაპნის უეზდში და მასწავლებელიც პირველ მასწავლებლად ითვლებოდა. „შავი ბეჭედი" იმას არასოდეს არ მიულია.

მაგრამ წარმოიდგინეთ, რომ დღეს ეს შკოლაც დახურულია. რისთვის? ქუთმოვსკის და ტროეს რომ კითხოთ, ამის მიზეზათ გამოიყვანენ აზნაურებს და [illegible]რებს, რომელნიც ვითომც სწავლის გავრცელებაში ხელს უშლიან მათ. ამასთან კორრესპონდენტებს მიაწერს კიდევ ამას, რომელნიც ვითომც დასცინიან მათ და ამით სწავლა აღარ ვრცელდება!... მაგრამ რას იზამ კაცი? განა შეგიძლიან გაბედულათ უთხრა რამე მათ? მაშინ ხომ დაიღუპე! რას არ მოგიგონებენ? რა და რა დაბეზღებაებს არ მიჰყოფენ ხელს?

ვის არ შეაწუხებენ სხვა-და-სხვა დანოსებით? ვიცდით და დიდი სასოებით მოველით ახალი სასწავლებლების მზრუნველისაგან, რომ ის მიაქცევს ამ სამწუხარო მოვლენას ყურადღებას და პედაგოგიური სწავლა და კანონები დადგებიან თავის გზაზე.

ქვირილის ნორმალურ შკოლაში აზნაურის შვილებმაც შემოიყვანეს თავისი შვილები; მაგრამ, რადგანაც მონაწილეობა არ ჰქონდათ მიღებული სახლის აშენებაში, ამის გამო სწავლის უფლების ფასს გარდა ოც-ოცი მანეთი შემოიტანეს შკოლის სასარგებლოდ. რომ უარი ეთქვათ, ორმოცსაც სიხარულით შემოიტანდნენ. არ არის კაცი მათთვის, რომ წაუძღვეს, თორემ იგინი თვითონ შეინახვენ ერთ შკოლას, არა თუ ხელს მოუშლიან სწავლის საქმეს! აზნაურებს გლეხების დამონება უნდათო!... ამისთანა ცილის-წამება ცოდვა არის. ჩვენში ბევრი გლეხი უკვეთ ცხოვრებს ზოგიერთ აზნაურზე და როცა იქნება აზნაურების ადგილ-მამული სულ გლეხების ხელში გადავა.

ძლიერ საინტერესო არის შევიტყოთ როგორ მიდის სწავლება თფილისის გუბერნიაში. მიიღეს ის პლანები და წესები, რაც მასწავლებლების შეკრებილებაზე გადაწყვიტეს, თუ ყველა გაზეთების ხმა და შეკრებილების განჩინებაები ფუჭი შეიქმნენ? დიდს მადლობას შევსწირავთ ჩვენ იმ სოფლის მასწავლებელს, რომელიც გვაცნობებს თუ როგორ ასწავლიან იქ ქართველ შაგირდებს—ისევე მუნჯურათ, ხელების ნიშნებათ, თუ გასაგები ენით?

N.

უცხო ქვეყნები

ოსმალეთი

ნემეცურს გაზეთებში დაბეჭდილია შემდეგი ამბები მცირე აზიიდამ მიღებული:

„სომხეთში კიდევ დატუქსეს ხალხი ქურდებმა და ოსმალოს ჯარებმა ბედერხანის შვილებმა მოაგროვეს ქურთები, დაესხნენ დიარბეკირის მახლობლად რამდენსამე სომხის სოფელს და აუოხრეს იქაურობა, გაცარცვეს და რამდენიმე კაციც დასჭრეს. სხვა ადგილებშიაც ხალხი ძალიან შეწუხებული ქურთებისა და თვით ოსმალოს ჯარისაგან. ამ გარემოების თაობაზედ გამოძიება არის დანიშნული.

ზოგიერთს უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებოდნენ ამას წინათ, რომ ჴაირედ-დინ-ფაშას, უეჭველია, მალე გამოცვლის სულთანიო და მთავარ-ვიზირობას საიდ-ფაშას მისცემსო. ახლა კი იწერებიან, რომ ეს სულ ტყუილი ამბავიაო, ჴაირედ-დინ-ფაშასი ძალიან რწმუნება აქვს ჴონთქარსაო და, თუ ვინიცობაა როდესმე გამოსცვალა, მთავარ ვეზირობა ოსმან-ფაშის მეტს არავის ერგებაო.

—გაზეთს „ტაიმსში“ იწერებიან სტამბოლიდამ, რომ ადრიანოპოლიდამ მოვიდა აქ ამბავიო, რომ ბოლგარიის ჴალხი არამც-და-არამც არ აპირებს დათანჴმებასაო, რომ ჴელ-ახლად ოსმალოს ქვეშევრდომათ გახდესო. ამ ჴალხის მოთავეებს გადაწყვეტილი აქვთო, რომ, თუ ცალკე ქრისტიანი ღუბერნატორი არ დანიშნეს აღმოსავლეთ რუმელიისათვის და ბევრი სხვა უფლება არ მიანიჭეს, ისინი თოფ-იარაღს მოჰკიდებენ ჴელს და აჯანყდებიან.

რუსეთი

პეტერბურღიდამ იწერებიან, რომ პროფესსორს ბოტკინს გამოუცხადებია იქაურს ექიმების საზოგადოებაში, რომ ის ავათმყოფობა, რომელიც ასტრახანში აღმოჩნდა, უეჭველად შავი ჭირი (ჟამი) არისო, რომელიც ინდოეთიდამ გადმოსულა სპარსეთში და იქიდამ ჩვენშიო.

თითქმის ყველა ევროპის სახელმწიფოები ჴმარობენ ახლა სხვა-და-სხვა ზომებს, რომ ეს ჭირი რუსეთიდამ იმათს ქვეყანაში არ გადავის. გერმანიამ და ოსმალეთმა კარანტინი დანიშნეს თავის სამზღვრებზე. ავსტრიამ გადაწყვიტა გაგზავნოს ადგილობრივ რამდენიმე ექიმი ამ სატკივრის გამოსაკვლეველად. პრუსიამ 80,000 ჯარი დააყენა თავის სამზღვრებზე ყარაულად, რომ რუსეთიდამ საქონელთან ერთად ავათმყოფობა არ გადმოვიდესო და სხვ. და სხვ.

განცხადებანი

უფ. გიგო ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება ყოველნაირ ახალი ქართული წიგნები.

მაღაზია იმყოფება ბაღის ზემოდამ, ქაშვეთის ეკკლესიის ქვევით დუქნებში. გარეშე პირებს შეუძლიანთ ამ ადრესით დაიბარონ წიგნები: Въ тифлисъ. Въ книжный магазинъ г. Чарквіани.

(5—1)

გასყიდვა

ფას-მოუკლებელად

რადგან წვრილად ვაჭარმა მოვსპეთ და ერთად, ნარდათ ვაჭრობა დავიწყეთ, ამის გამო დანიშნულია გასყიდვა იაფ ფასად მანეთზე 25 კაპეიკის დაკლებით სხვა და სხვა საქონლისა: კრეპი, არდაგანი, მატლასე, რეპსი, ფაი, ყარსი, კრეასე, კაშმირი შავი—75 კაპეიკიდამ 2 მან. 30 კაპ. შავი ალპაგა—35-75 კაპეიკამდინ, მაუდის შალები—3 მან. და 25 კაპ. 7 მან. 37 კაპეიკამდინ, ხავერდის ხალიჩები, პერანგები ტილოსი და სხვ. და სხვ.

თამამშოვის ქარვასლაში, ზემო ეტაჟაში, გასტინიცის, „კავკაზის“ პირ-და-პირ, №№ 10 და 11.

მაღაზია მალაკოვისა

(3—3)

ქუთაისში

კ. მესხის წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება შემდეგი წიგნები:

1) სიტყვანი და მოძღვრებანი—თქმულნი იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის მიერ. ფასი 1 მან. და 50 კ.

2) იგივე, უკეთესს ქაღალდზე დაბეჭდილი. ფასი 2 მან.

3) რუსული ენის დასაწყისი კურსი ქართველთათვის (Практическій начальный курсъ рус. языка для грузинъ)—შედგენილი გ. ქ—შვილის მიერ. ფასი—60 კაპ. ვინც 20 წიგნზე მოშეტებულს იყიდის, ეგზემპლიარი დაეთმობა 50 კაპეიკად.

4) დედა ენა—ი. გოგებაშვილისაგან, 50 კ.

5) სიბრძნე სიცრუის წიგნი. ფასი — — — — — 50 კაპ.

6) ბუნების კარი—ი. გოგებაშვილისაგან — — — — 70 კაპ.

7) პატარა ბიბლიოთეკა—იმისივე — — — — — — 10 —

8) ლოცვანი, შედგენილი მღვ. ღამბაშიძისაგან — — — 20 —

9) ნინო, მოთხრობა თ. რაფ. ერისთვისა— — — — — 15 —

10) თამარ ბატონიშვილთ—დრამა 5 მოქმ. — — — — 30 —

11) არანკა, პოემა გ. წერეთლისა — — — — — — 20 —

12) სამზარეულო, ბარ. ჯორჯაძისა — — — — — 50 —

13) ყარამანიანი—პირველი ექვსი წიგნი— — — 30 კ. და 40 კაპ.

14) რძალისმული და მაშენიკები—კომ. თუთაივისა— — — 30 —

15) ქართული კალენდრები 15—

16) სახარება — — — 25—

აქვე ისყიდება ყოველნაირი სახელმძღვანელო წიგნები რუსულს ენაზე, კარტები, ატლასები, კალენდრები, რვეულები, კარანდაშები, მელანი, ქაღალდი, სურათები საქართველოს მეფეებისა და სხვ. და სხვ.

სასოფლო შკოლებს ყოველგვარი წიგნები მიეცემა ნაკლებ ფასათ.

მაღაზია იმყოფება მიხაილოვის ქუჩაზე, ხარაზოვის სახლებში, კლუბის ქვეშ.

რკ. გზა.	დილ.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი . .	9	21	5	18	მ.	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი . . .	11	58	9	43	2	40	1	33
ხაშური . . .	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი . . .	1	44			4	42	2	46
ყვირილა . .	5	49			5	81	3	23
რიონი . . .	6	57			6	75	3	75
სამტრედია .	7	51			7	73	4	29
ახალ-სენაკი	8	43			8	57	4	76
ფოთი . . .	9	50			9	75	5	42
ფოთი . . .	9	3						
ახალ-სენაკი	10	14			1	18	-	6
სამტრედია .	11	5			2	6	1	14
რიონი . . .	12	13			3		1	69
ყვირილა . .	1	18	ღამ.		3	96	2	21
სურამი . . .	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური . . .	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი . . .	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა . . .	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი . .	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი	მან	კაპ.
ოცი სიტყვა თფილისიდამ:		
კავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურღს, ვარშავას	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში .	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში .	3	50
ინგლისში	3	75

ფოშტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ.
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (ხამი მისხალი) .	8

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი, 18 იანვარს.		
ფქვ. თეთ. განჯისა, ფთ.	1	80
ფქვილი წითელი . . .	1	40
ქერი ფუთი	1	30
ბამბა ერევნისა, ფუთი .	7	50
—ამერიკისა, ფუთი . .	8	60
გაპენტილი ბამბა ფუთი.	9	60
მატყლი თუშური ფუთი	6	50
—თარაქამისა ფუთი . .	4	50
აბრეშუმი ნუხური სტ .	2	10
ქონი, ფუთი	5	70
ქონის სანთელი ფუთი .	7	60
სტეარინის სანთელი, ფთ.	12	80
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	99
—ცხვრისა, ლიტრა . .	1	08
სპირტი ვედრო	4	60
შაქარი, ბროც. ფუთი .	7	50
—ფხვნილი ფუთი . . .	5	60
ყავა გრგვალი, გირვ. .	—	70
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი	12	60
თამბაქო, საშუალო ფთ.	6	50

თფილისის სამკურნალო.

ერევნის მაედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველს დღე დილის 9 საათიდამ 1-მდინ.

ორშაბათს: ვერმიშევი და გარალევიჩი—შინაგ. ავათ., ქიუჩარიანცი—საჯარო ექიმი და საშვილოს ოპერაციები.

სამშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ. ა. ბ ხუტოვი—საბებიო და ბავშვის, პეუნოვი—თვალის.

ოთხშაბათი: ვერმიშევი შინაგანი.

ხუთშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ., ქიუჩარიანცი—სიფილიტიკური და საშარდე ორგანების.

პარასკევს: ვერმიშევი—შინაგ., ა. ბახუტოვი—საბებიო ქალისა და ბავშვების.

შაბათს: ვერმიშევი შინაგ., და პეუნოვი—თვალისა.

Дозволено цензурою. Тифлисъ 19 Генваря 1879 г. Типографія Меликова. გამომცემ. ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.